

2018. május 31., csütörtök

P8_TA(2018)0238

A nicaraguai helyzet**Az Európai Parlament 2018. május 31-i állásfoglalása a nicaraguai helyzetről (2018/2711(RSP))**

(2020/C 76/19)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Nicaraguával kapcsolatos korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2008. december 18-i ⁽¹⁾, a 2009. november 26-i ⁽²⁾ és a 2017. február 16-i ⁽³⁾ állásfoglalására,
- tekintettel az EU és Közép-Amerika között létrejött, 2012-es társulási megállapodásra,
- tekintettel az EU Nicaraguáról szóló országstratégiai dokumentumára és a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves indikatív programjára,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára;
- tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló, 2004. júniusi uniós iránymutatásokra,
- tekintettel Nicaragua alkotmányára,
- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője szóvivőjének a nicaraguai választások végeredményéről szóló, 2016. november 19-i nyilatkozatára,
- tekintettel az alelnök/főképviselő szóvivőjének a Nicaraguáról szóló, 2018. április 22-i és 2018. május 15-i nyilatkozataira,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR) 2018. április 27-i, a nicaraguai emberi jogi helyzetről szóló sajtóközleményére,
- tekintettel az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottságának (IACHR) 2018. május 17. és 21. közötti, a nicaraguai helyzet kivizsgálását célzó látogatására és a látogatás kapcsán megfogalmazott, 2018. május 21-i előzetes nyilatkozatára,
- tekintettel Liz Throssell, az ENSZ Emberi Jogi Hivatala szóvivőjének a nicaraguai tüntetéseken történt erőszakról szóló, 2018. április 20-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Amerikai Államok Szervezetének (OAS) a nicaraguai helyzet kivizsgálása érdekében tett látogatásról szóló, 2018. május 14-i nyilatkozatára,
- tekintettel az OAS főtítkárságának Nicaraguáról szóló, 2017. január 20-i jelentésére és a Nicaraguában uralkodó erőszakot elítélő, 2018. április 22-i nyilatkozatára,
- tekintettel a Nicaraguai Püspöki Konferencia által kiadott közleményekre, különösen a legutóbbi, 2018. május 23-i közleményre,
- tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL C 45. E, 2010.2.23., 89. o.

⁽²⁾ HL C 285. E, 2010.10.21., 74. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0043.

2018. május 31., csütörtök

- A. mivel a jelentések szerint legalább 84 ember meghalt, több mint 860-an megsérültek és több mint 400 embert letartóztattak a diákok által vezetett békés tüntetések eredményeként, amelyek 2018. április 18-án a Daniel Ortega elnök által bejelentett társadalombiztosítási reformokkal szembeni tiltakozásként indultak; mivel az áldozatok többségén golyó által okozott fej-, nyak-, mellkasi vagy hasi sérülések láthatók, ami erősen arra utal, hogy törvénytelen kivégzések történtek; mivel a nicaraguai hatóságok a tüntetőket „vandáloknak” nevezték és „politikai manipulációval” vádolják, ezzel nyíltan megbélyegezve őket;
- B. mivel Daniel Ortega 2018. április 23-án bejelentette a társadalombiztosítási reform visszavonását, azonban a tüntetések a kormányával szembeni, folyamatos széles körű ellenálláshoz vezettek, egy ideiglenes kormány felállítását és a demokratikus rend helyreállítását követelve; mivel az elégedetlenség és a nyílt konfliktus másik forrása az exportorientált kitermelőtevékenység nagymértékű növekedése;
- C. mivel 2018. április 20-án Managua metropolita katedrálisában 600 diákot megtámadtak a zendülésellenes erők és a Szandinista Nemzeti Felszabadítási Front tagjainak egy csoportja, akik teljes büntetlenséget élvezve, a rendőrség cinkosságával és beleegyezésével jártak el; mivel az IACHR négy, egyetemi területen (UCA, UPOLI, UNA és UNAN) végrehajtott támadást dokumentált;
- D. mivel az áldozatok nagy száma mutatja az állami hatóságok által gyakorolt brutális elnyomást, ami sérti a nemzetközi jog és az erőszak alkalmazását korlátozó normák által megkövetelt szükségesség és arányosság elvét; mivel a nicaraguai nemzeti rendőrség vezetője, Aminta Granera a túlzott erőszak alkalmazása miatt lemondott;
- E. mivel a tiltakozásokról tudósító médiaorgánumokat a kormány önkényesen bezáratta, és a bármilyen módon ellenkezést tanúsító újságírókat megfélemlítették és őrizetbe vették; mivel a nicaraguai hatóságok szólásszabadsággal szembeni fellépését és az ellenzéki vezetők zaklatását a polgári szabadságjogok elleni támadásnak minősítve elítélték; mivel Angel Gahona újságíró élőközvetítés közben agyonlőtték;
- F. mivel az emberi jogi szervezetek számos olyan beszámolót rögzítettek, amelyek szerint az állami kórházak nem látják el és nem kezelik a sérült tüntetőket;
- G. mivel 2018. április 27-én a Nemzetgyűlés elnöke, Gustavo Porras bejelentette egy, az igazság felderítésével foglalkozó bizottság létrehozását, melynek feladata a tiltakozások alatt történtek kivizsgálása; mivel 2018. május 6-án hét jogalkotóból álló testület – melynek öt tagja Ortega elnök pártjához tartozik – választotta ki a bizottság öt tagját, a Nemzetgyűlés pedig megerősítette kinevezésüket;
- H. mivel az IACHR 2018. május 17. és 21. között látogatást tett Nicaraguában; mivel tényszerű bizonyítékokat szerzett a törvénytelen és önkényes letartóztatásokról, kínzás és kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód alkalmazásáról, cenzúráról és sajtó elleni támadásokról, illetve olyan – megfélemlítést szolgáló – gyakorlatokról, mint a fenyegetések, zaklatás és üldöztetés, melyek célja a tiltakozások elfojtása és a polgárok részvételének visszaszorítása;
- I. mivel a Daniel Ortega és a nicaraguai ellenzék, valamint a civil csoportok közötti, a katolikus egyház közvetítésével zajló, 2018. május 16-án indult nemzeti párbeszéd során nem sikerült a válságra megoldást találni és azt felfüggesztették, miután a kormány tárgyalói nem voltak hajlandók megvitatni a közvetítők által bemutatott 40 pontból álló ütemtervet, melyben szerepelt a demokratikus választások felé vezető útterv, többek között a választási jog reformja, a választások előrehozása és az elnök újráválasztásának tilalma; mivel javasolták egy hat főből álló közös bizottság létrehozását, amelybe három főt a kormány, három pedig az „Alianza Cívica por la Justicia y la Democracia” platform delegál;
- J. mivel 2007 óta Daniel Ortegát egymás után háromszor választották meg az elnöki tisztségre annak ellenére, hogy a nicaraguai alkotmány tiltotta az egymást követő újráválasztást, ami jól mutatja az állam korrump és önkényuralmi jellegét; mivel a 2011-es és a 2016-os választások szabálytalanságait heves kritikával kísérték az uniós intézmények és az OAS, mivel azokat úgy folytatták le, hogy sem a két szervezet megfigyelői, sem más hiteles nemzetközi megfigyelők nem voltak jelen;

2018. május 31., csütörtök

- K. mivel az állami szektorban tapasztalt – és többek között a Daniel Ortega rokonai által elkövetett – korrupció jelenti továbbra is az egyik legnagyobb kihívást; mivel széles körben elterjedt a köztisztviselők megvesztegetése, valamint a vám- és adóhatóságok általi jogellenes lefoglalások és önkényes vizsgálatok; mivel jogos aggodalmak merültek fel a nicaraguai kormányon belüli nepotizmussal kapcsolatban; mivel emberi jogi csoportok elítélték az egypárti uralomhoz kapcsolódó fokozatos hatalomkoncentrációt és az intézményrendszer meggyengülését;
- L. mivel az utóbbi évtizedben Nicaraguában romlott a demokrácia és a jogállamiság helyzete; mivel a demokrácia és a jogállamiság fejlődése és megszilárdulása, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása az EU külső politikáinak szerves részét kell hogy képezze, beleértve az Európai Unió és Közép-Amerika országai között 2012-ben kötött társulási megállapodást;
1. elítéli a társadalombiztosítás reformját ellenző nicaraguai békés tiltakozók brutális elnyomását és megfélemlítését, ami számos halálesethez, eltűnésekhez és önkényes letartóztatásokhoz vezetett, amelyeket a nicaraguai hatóságok, fegyveres erők, rendőrség és a kormányt támogató erőszakos csoportok követtek el; emlékezteti a nicaraguai biztonsági erőket arra, hogy mindenen feletti kötelességük a polgárok védelme;
 2. részvétét és együttérzését fejezi ki a tüntetések során elhunyt és megsérült áldozatok családjának;
 3. felszólítja a nicaraguai hatóságokat, hogy vessenek véget a véleménynyilvánítási és gyülekezési szabadságukat gyakorló nicaraguai emberekkel szembeni valamennyi erőszakos cselekménynek; felhívja továbbá a tiltakozásokat vezető tüntetőket és civil társadalmi szervezeteket, hogy jogaik gyakorlása során tartózkodjanak az erőszak alkalmazásától; sürgeti a nicaraguai hatóságokat, hogy bocsássák szabadon az önkényesen őrizetbe vett embereket, adjanak kártérítést minden érintett családtagnak és nyújtsanak garanciát arra, hogy nem kerül sor velük szemben büntetőjogi intézkedésekre; sürgeti az állami hatóságokat, hogy ne tegyenek a tüntetőket, emberijog-védőket és újságírókat megbélyegző nyilatkozatokat, és ne használják fel az állami médiát erőszakra buzdító nyilvános kampányok céljára;
 4. felhívja a nicaraguai hatóságokat, hogy haladéktalanul tegyenek lehetővé egy független és átlátható nemzetközi vizsgálatot annak érdekében, hogy büntetőeljárás indulhasson a tüntetések elfojtásáért és a halálesetekért felelősökkel szemben; üdvözlí ezzel összefüggésben az IACHR nicaraguai látogatását és aggodalmának ad hangot az előzetes jelentés következtetéseivel kapcsolatban; sürgeti a nemzetközi közösséget, hogy vállaljon aktív szerepet a felelősök felelősségre vonásában;
 5. kéri a nicaraguai kormányt, hogy ismerje el és erősítse meg az IACHR által tett ajánlások végrehajtását nyomon követő bizottság hatáskörét, továbbá hogy tűzzék ki a bizottság újabb látogatásainak időpontjait; kéri egy állami ellátási nyilvántartás létrehozását a kórházakban, az IACHR kérésének megfelelően;
 6. sürgeti a nicaraguai hatóságokat, hogy biztosítsanak kellő teret a társadalom valamennyi szereplőjének – ideértve az ellenzéki erőket, az újságírókat és az emberi jogi jogvédőket, köztük a környezeti aktivistákat és a civil társadalmat is – ahhoz, hogy a nemzetközi jog alapján szabadon tevékenykedjenek annak érdekében, hogy az összes szembenálló fél részvételével meg lehessen vitatni a nicaraguai helyzetet, és mindenki tiszteletben tartsa az emberi jogokat az országban; emlékeztet arra, hogy az ellenzék teljes körű részvétele, az igazságszolgáltatás polarizáltságának megszüntetése, a büntetlenség felszámolása és a médiapluralitás alapvető tényezők az ország demokratikus rendjének helyreállításában;
 7. sajnálattal veszi tudomásul, hogy Nicaraguában mind a tiltakozások előtt, mind azok során megsértették a média szabadságát; elfogadhatatlannak tartja azt a gyakorlatot, hogy a hatóságok a tiltakozások során a médiaorganumokat lefoglalják; felhívja a kormányt, hogy teljes körűen állítsa helyre a médiaszabadságot és szólásszabadságot az országban, és vessen véget az újságírók zaklatásának;
 8. tudomásul veszi a közelmúltban kezdődött nemzeti párbeszéd elindítását és az igazság felderítésével foglalkozó bizottság létrehozását, amelyben független nemzeti szereplőknek kell részt venniük minden ágazatból, valamint nemzetközi szereplőket is be kell vonni; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nemzeti párbeszéd első fordulója a nicaraguai kormány által megszabott korlátozások miatt kudarcba fulladt, és reményét fejezi ki, hogy a párbeszéd nemrég történt újraindulása lehetőséget ad a válság megoldására és az erőszak beszüntetésére; hangsúlyozza, hogy a párbeszédet erőszak- és elnyomásmentes környezetben kell folytatni, tiszteletben tartva a jogot és az alkotmányt, valamint azt az elvet, hogy a törvény bármely módosítását az annak alapján megállapított eljárásoknak megfelelően kell végrehajtani;

2018. május 31., csütörtök

9. elítéli az igazságszolgáltatási rendszert megsértő illegális lépéseket, amelyek az elnök hivatali idejének korlátozását megszüntető alkotmánymódosítást eredményezték, és így lehetővé tették Daniel Ortega megszakítás nélküli elnökségét, egyértelműen megsértve ezzel a demokratikus választásokhoz való jogot; hangsúlyozza, hogy szükség van az erős demokratikus intézményekre, a gyülekezési szabadságra és a politikai pluralitásra; e tekintetben a politikai válság megoldása érdekében felszólít egy olyan választójogi reformra, amely tisztességes, átlátható és hiteles, a nemzetközi normákat tiszteletben tartó választásokhoz vezet;

10. felszólítja a hatóságokat, hogy küzdjenek a nicaraguai politikai körökben burjánzó korrupcióval szemben, amely hátráltatja az összes állami intézmény működését és korlátozza a külföldi beruházásokat; felszólít a nicaraguai korrupcióellenes, többek között a vesztegetésre, a hivatali visszaélésre és a kenőpénzekre vonatkozó jogszabályok végrehajtására; aggodalmát fejezi ki az Ortega elnök és a régióban mutató egyéb konfliktusok közötti összefüggések miatt; felszólítja a nicaraguai kormányt, hogy csatlakozzon a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumához és ratifikálja azt;

11. rámutat, hogy az Európai Unió és a közép-amerikai országok közötti társulási megállapodásra tekintettel emlékeztetni kell Nicaraguát a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartásának szükségességére, a megállapodás emberi jogi záradékában foglaltaknak megfelelően; sürgeti az EU-t, hogy kövesse figyelemmel a helyzetet és szükség esetén mérje fel a lehetséges meghozandó intézkedéseket; óva int az emberi jogok megsértését esetlegesen követő, súlyos politikai, gazdasági és beruházási következményektől;

12. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Amerikai Államok Szervezete főtákarának, az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, a Közép-amerikai Parlamentnek, a Lima-csoportnak és a Nicaraguai Köztársaság kormányának és parlamentjének.